

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

• Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice (alese de candidat) dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ. În situația în care candidatul **abordează subiecte din mai mult de două arii tematice**, vor fi luate în considerare **primele două arii tematice abordate de candidat**.

- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

A. MECHANICĂ

Varianta 3

A gravitációs gyorsulás értéke $g = 10 \text{ m/s}^2$.

I. Az 1-5 kérdések esetén írja a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

1. A mechanikai teljesítmény mértékegysége Nemzetközi Mértérendszerben (S.I.):

- a. W   b. J   c. N · s   d. $\frac{\text{N}}{\text{s}}$ **(3p)**

2. A pillanatnyi sebességvektor iránya minden esetben:

- a. merőleges a gyorsulás vektorra
b. párhuzamos a gyorsulás vektorral
c. merőleges a pályára
d. a pálya érintője

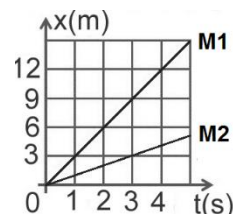
(3p)

3. Ha a fizikai mennyiségek jelölése megegyezik a tankönyvekben használt jelekkel, a középgyorsulás vektor a következő összefüggéssel fejezhető ki:

- a. $\vec{a}_m = \Delta \vec{x} \cdot \Delta t$ b. $\vec{a}_m = \Delta \vec{v} \cdot \Delta t$ c. $\vec{a}_m = \frac{\Delta \vec{v}}{\Delta t}$ d. $\vec{a}_m = \frac{\Delta \vec{x}}{\Delta t}$ **(3p)**

4. Két test ugyanabban az irányban mozog. A mellékelt grafikon a két test koordinátáinak változását adja meg az idő függvényében. A $t = 3 \text{ s}$ pillanatban a két test közti távolság:

- a. 2 m
b. 3 m
c. 6 m
d. 9 m

(3p)

5. Egy rugó rugalmassági állandója $k = 50 \text{ N/m}$. Annak az alakító erőnek a nagysága, amely $\Delta \ell = 10 \text{ cm}$ -rel megnyújtva tartja a rugót:

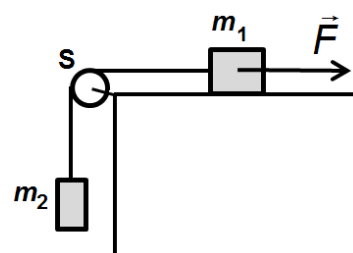
- a. 2,5 N   b. 5 N   c. 25 N   d. 50 N   **(3p)**

II. Oldja meg a következő feladatot:

(15 puncte)

A mellékelt ábrán látható rendszer két, $m_1 = 3,0 \text{ kg}$ és $m_2 = 1,0 \text{ kg}$ tömegű testekből áll. A testeket a súrlódásmentes és tehetetlenségmentes S csigán átvett nyújthatatlan és elhanyagolható tömegű fonal köti össze. A két testből álló rendszer $v = 0,20 \text{ m/s}$ állandó sebességgel mozog egy $F = 20 \text{ N}$ nagyságú, vízszintes erő hatására, amint az a mellékelt ábrán is látható. A fonal elég hosszú ahhoz, hogy az m_2 test mozgás során ne érje el a csigát.

- a. Ábrázolja a vizsgalapra az m_1 tömegű testre ható erőket.
b. Számítsa ki az m_1 tömegű test által $\Delta t = 5 \text{ s}$ alatt megtett utat.
c. Határozza meg a testeket összekötő fonalban fellépő feszítő erő értékét.
d. Számítsa ki a felület részéről az m_1 tömegű testre ható merőleges nyomóerő értékét.

(15 pont)

III. Oldja meg a következő feladatot:

Egy $m = 2,0 \text{ kg}$ tömegű testet egy nagyon hosszú lejtő aljáról $v_0 = 4,0 \text{ m/s}$ nagyságú, a lejtővel párhuzamos irányú kezdősebességgel ellökünk a lejtő csúcsa felé. A test a lejtőn $h = 0,50 \text{ m}$ maximális magasságra emelkedik, majd visszacsúszik a lejtőn és $v = 2,0 \text{ m/s}$ sebességgel ér vissza a lejtő aljába. A gravitációs helyzeti energiát a lejtő alján nullának tekintjük. Határozza meg:

- a. a test mozgási energiáját az indítás pillanatában;
b. a test gravitációs helyzeti energiáját, amikor az $h = 0,50 \text{ m}$ magasságban található.
c. a súlyerő által végzett munkát, miközben a test $h = 0,50 \text{ m}$ magasról lecsúszik a lejtő aljába;
d. a súrlódási erő által végzett munkát az ellökés pillanatától a lejtő aljába való visszaérkezés pillanatáig.

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

• Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice (alese de candidat) dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ. În situația în care candidatul **abordează subiecte din mai mult de două arii tematice**, vor fi luate în considerare **primele două arii tematice abordate de candidat**.

• Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

B. A TERMODINAMIKA ELEMEI

Varianta 3

Az Avogadro-szám értéke $N_A = 6,02 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$, az ideális gázállandó értéke $R = 8,31 \frac{\text{J}}{\text{mol} \cdot \text{K}}$. Adott

állapotban az ideális gáz állapotváltozói között a következő összefüggés áll fenn: $p \cdot V = \nu RT$.

I. Az 1-5 kérdések esetén írja a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

1. Az Otto-motor működése esetén a sűrítés során az üzemanyag állapotváltozása tekinthető:

- a. izochorak   b. adiabatikusnak   c. izobárnak   d. izotermikusnak   **(3p)**

2. Ha a fizikai mennyiségek jelölése megegyezik a tankönyvekben használt jelekkel, a termodinamika első főtétele a következő alakban írható fel:

- a. $\Delta U = Q - L$ b. $\Delta U = Q + L$ c. $C_v = C_p + R$ d. $C_v = R - C_p$ **(3p)**

3. A fajhő mértékegysége Nemzetközi Mértérendszerben (S.I.):

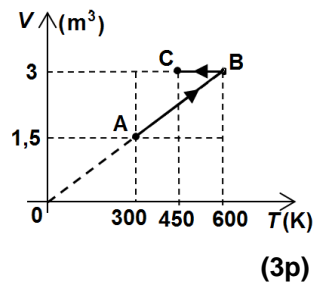
- a. $\text{J} \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$ b. $\text{J} \cdot \text{mol}^{-1}$ c. $\text{J} \cdot \text{K}^{-1}$ d. $\text{J} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$ **(3p)**

4. A $\nu = 1 \text{ mol}$ mennyiségű ideális gázt, amelynek állandó térfogaton vett mólhője $C_v = 2R$, $T_1 = 250 \text{ K}$ hőmérsékletéről $T_2 = 750 \text{ K}$ hőmérsékletre melegítjük. A gáz belső energiájának változása:

- a. 4155 J   b. 8310 J   c. 12465 J   d. 16620 J   **(3p)**

5. Bizonyos mennyiségű ideális gáz az $A \rightarrow B \rightarrow C$ állapotváltozáson megy keresztül, amelyet $V - T$ állapotsíkban a mellékelt grafikon szemléltet. A gáz által elért maximális hőmérséklet értéke:

- a. $T_{\max} = 150 \text{ K}$
b. $T_{\max} = 300 \text{ K}$
c. $T_{\max} = 450 \text{ K}$
d. $T_{\max} = 600 \text{ K}$

II. Oldja meg a következő feladatot:

(15 pont)

Mindkét végén zárt, vízszintes helyzetű hengert egy vékony fal két egyenlő térfogatú térrészre oszt. A fal meggátolja a gáz egyik térrészből a másikba történő áramlását. A henger bal oldali részében $\nu_1 = 3,0 \text{ mol}$ oxigén gáz van, amelynek móltömege $\mu_1 = 32 \text{ g/mol}$. A henger jobb oldali térrészeiben $\nu_2 = 1,0 \text{ mol}$ mennyiségű, $\mu_2 = 28 \text{ g/mol}$ móltömegű nitrogén gáz található $p_2 = 8,31 \cdot 10^4 \text{ Pa}$ nyomáson. Mindkét gáz ideálisnak tekinthető, és mindkét gáz hőmérséklete $T = 400 \text{ K}$. Számítsa ki:

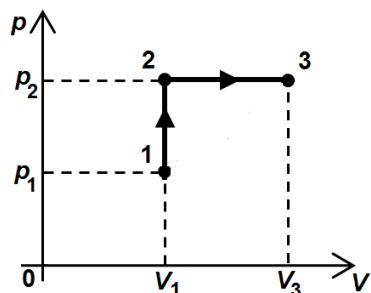
- a. a henger bal oldali térrészeiben található oxigén tömegét;
b. a henger jobb oldali térrészeiben található nitrogén molekulák számát;
c. a henger jobb oldali térrészeiben található nitrogén térfogatát;
d. az oxigén gáz nyomását.

III. Oldja meg a következő feladatot:

(15 pont)

A $\nu = 1,0 \text{ mol}$ mennyiségű kétatomos ideális gáz, amelynek állandó térfogaton vett mólhője $C_v = 2,5R$, az $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3$ állapotváltozásokon megy át, amelyet a $p - V$ állapotsíkban a mellékelt grafikon szemléltet. Az 1-es állapotban a gáz hőmérséklete $T_1 = 400 \text{ K}$, a 2-es állapotban a gáz nyomása $p_2 = 2p_1$, a 3-as állapotban a gáz térfogata $V_3 = 2V_1$.

- a. Ábrázolja az $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3$ folyamatot a $V - T$ állapotsíkban.
b. Számítsa ki a gáz belső energiáját a 2-es állapotban.
c. Számítsa ki a gáz által a $2 \rightarrow 3$ folyamat során felvett hőt.
d. Számítsa ki a gáz és a környezete között az $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3$ folyamat során cserélt mechanikai munkát.

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

• Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice (alese de candidat) dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ. În situația în care candidatul **abordează subiecte din mai mult de două arii tematice**, vor fi luate în considerare **primele două arii tematice abordate de candidat**.

• Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

C. AZ EGYENÁRAM ELŐÁLLÍTÁSA ÉS FELHASZNÁLÁSA

Varianta 3

(15 pont)

I. Írja a válaszlapra az 1-5 kérdésekre adott helyes válasz betűjelét.

1. Egy vezető hőmérsékletének a növekedésével a fajlagos ellenállásának értéke:

- a. állandó marad   b. nő   c. csökken   d. nem változik   **(3p)**

2. Egy ρ fajlagos ellenállású, ℓ hosszúságú és S keresztmetszetű vezető huzal ellenállásának kifejezése:

- a. $R = \frac{\rho \ell}{S}$ b. $R = \frac{\rho S}{\ell}$ c. $R = \frac{\ell S}{\rho}$ d. $R = \frac{S}{\rho \ell}$ **(3p)**

3. Az elektromos energia S.I. -ben megadott mértékegysége:

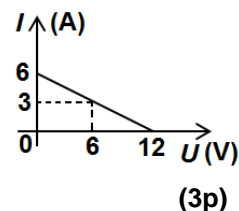
- a. Ω b. W   c. J   d. A   **(3p)**

4. Egy $R = 10 \Omega$ elektromos ellenállású fogyasztón áthaladó áramerősség értéke $I = 2 \text{ A}$. A fogyasztó sarkain az elektromos feszültség értéke:

- a. $U = 2 \text{ V}$ b. $U = 5 \text{ V}$ c. $U = 10 \text{ V}$ d. $U = 20 \text{ V}$ **(3p)**

5. Egy egyszerű áramkör alkotó részei egy áramforrás és egy változtatható ellenállású fogyasztó. A mellékelt grafikonon $I = f(U)$, az áramkörben mért áramerősség változása látható az áramforrás sarkain levő feszültség függvényében. Amikor az áramforrás sarkain mért feszültség értéke $U = 6 \text{ V}$, az áramerősség nagysága:

- a. 3 A   b. 4 A   c. 6 A   d. 12 A

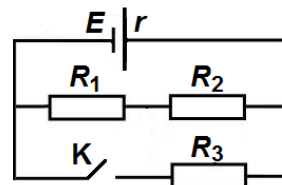

II. Oldja meg a következő feladatot:

(15 pont)

A mellékelt ábrán egy áramkör kapcsolási rajza látható. Az áramforrás elektromotoros feszültsége $E = 240 \text{ V}$, belső ellenállása $r = 20 \Omega$ és két azonos, sorosan kapcsolt elemből áll. A fogyasztók elektromos ellenállásai $R_1 = 20 \Omega$, $R_2 = 40 \Omega$, $R_3 = 30 \Omega$. Határozza meg:

- a. az egyik elem E_0 elektromotoros feszültségét;
b. az áramforráson áthaladó áramerősség értékét abban az esetben, amikor a K kapcsoló nyitott;
c. a külső áramkör eredő ellenállását abban az esetben, amikor a K kapcsoló zárva van;
d. az áramforrás sarkaira párhuzamosan kapcsolt ideális voltmérő ($R_v \rightarrow \infty$) által mutatott értéket, ha a K kapcsoló zárva van.

III. Oldja meg a következő feladatot:

(15 pont)

Két azonos égőt, amelyek névleges értékei $U_b = 12 \text{ V}$ és $I_b = 1 \text{ A}$, párhuzamosan kapcsolunk egy $E = 15 \text{ V}$ elektromotoros feszültségű és nullától különböző belső ellenállású áramforrás sarkaira. Az égők névleges értékeken működnek. Minden összekötő huzal elektromos ellenállása elhanyagolható.

- a. Rajzolja le az áramkör kapcsolási rajzát.
b. Számítsa ki egyetlen égő elektromos teljesítményét.
c. Számítsa ki a két égő által egy óra alatt elhasznált teljes energiát.
d. Számítsa ki az energiaátvitel hatásfokát az áramforrástól a külső áramkör felé.

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

• Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice (alese de candidat) dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ. În situația în care candidatul **abordează subiecte din mai mult de două arii tematice**, vor fi luate în considerare **primele două arii tematice abordate de candidat**.

- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

D. OPTICA

Varianta 3

Ismeret a fény sebessége légüres térben $c = 3 \cdot 10^8 \text{ m/s}$, és a Planck állandó értéke $h = 6,6 \cdot 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s}$.

I. Írja a válaszlapra az 1-5 kérdésekre adott helyes válasz betűjelét.

(15 pont)

1. Egy foton energiájának mértékegysége a Nemzetközi Mértérendszerben a következő:

- a. J^{-1} b. s^{-1} c. s   d. J   **(3p)**

2. Egy valós tárgy síktükör által alkotott képe:

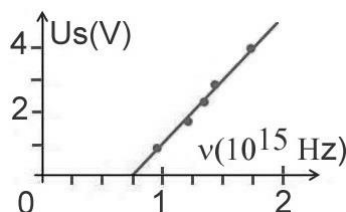
- a. valós és egyenes állású   b. valós és fordított állású   c. látszólagos és egyenes állású
d. látszólagos és fordított állású   **(3p)**

3. Három foton energiái között a következő összefüggés létezik $\varepsilon_1 > \varepsilon_2 > \varepsilon_3$. A három foton frekvenciájára érvényes összefüggés:

- a. $\nu_1 > \nu_2 > \nu_3$ b. $\nu_1 < \nu_2 < \nu_3$ c. $\nu_1 = \nu_2 = \nu_3$ d. $\nu_1 < \nu_2 > \nu_3$ **(3p)**

4. A mellékelt ábrán látható grafikont a külső fényelektromos hatás kísérleti tanulmányozásánál kapták, és az elektronok zárófeszültségének változását ábrázolja a katódra eső monokromatikus sugárzás frekvenciájának függvényében. A katódra jellemző küszöbfrekvencia értéke:

- a. $8,5 \cdot 10^{14} \text{ Hz}$
b. $7,5 \cdot 10^{14} \text{ Hz}$
c. $6,5 \cdot 10^{14} \text{ Hz}$
d. $5,5 \cdot 10^{14} \text{ Hz}$

(3p)

5. Egy fénysugár $i = 45^\circ$ beesési szög alatt esik egy visszaverő felületre. A beeső és a visszavert sugár által alkotott szög mértéke:

- a. 30° b. 45° c. 60° d. 90° **(3p)**

II. Oldja meg a következő feladatot:

(15 pont)

Az 1cm magasságú vonalas tárgyat egy vékony lencse optikai főtengelyére merőlegesen helyezünk, a lencsétől 30cm távolságra. A tárgyról alkotott tiszta kép a lencsétől 60cm-re található ernyőn látható.

- a. Rajzolja le a megadott esetben a lencse képalkotását.
b. Számítsa ki a lencse fókusz távolságát.
c. Határozza meg a tárgyról alkotott kép magasságát.
d. Számítsa ki annak a centrált optikai rendszernek a törő képességét, amelyet két azonos, egyenként $f = 20 \text{ cm}$ fókusz távolságú vékony lencse összeragasztásából kapunk.

III. Oldja meg a következő feladatot:

(15 pont)

A mellékelt ábrán egy $n = \sqrt{\frac{3}{2}} \approx 1,225$ törésmutatójú átlátszó anyagból készült kocka

alakú test keresztmetszete látható. A keresztmetszet párhuzamos a kocka egyik oldallapjával. Egy fénysugár levegőből érkező ($n_{\text{levegő}} \approx 1$) az ábra síkjában halad és $i_1 = 60^\circ$ beesési szög alatt esik a kocka felső lapjára. Határozza meg:

- a. a fény terjedési sebességét az adott átlátszó anyagban;
b. a fénysugárnak a kockába való belépésére az r_1 törési szög mértékét;
c. a fénysugárnak a AB oldallapjánál való kilépésére mért i_2 törési szög mértékét;
d. a kockán áthaladó fénysugár eltérítési szögének mértékét (a kockába belépő és abból kilépő sugarak által alkotott szög mértéke).

